یادداشت

آسیب‌شناسی اصلاح نظام یارانه‌ای بازار گندم، آرد و نان

قاسم ایزانلو . کارشناس اقتصادی

● ۱- بازار گندم، آرد و نان بازار منحصربه‌فردی بوده است که سیاست‌گذاران در اصلاح نظام یارانه‌ای آن عملا با چالش‌های فراوانی همراه بوده‌اند. منشأ اصلی وجود چالش‌های فراوان در بازار یادشده، قصد دولت به عرضه نان با نرخی پایین‌تر از قیمت واقعی آن به مصرف‌کنندگان و در نتیجه دونرخی‌بودن این کالا و متعاقبا ایجاد آفات و آسیب‌های گسترده در زنجیره عرضه این بازار (شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران و شرکت‌های غله و خدمات بازرگانی مناطق، شرکت‌های حمل‌ونقل خلیج‌فارس و آبادان، کارخانجات آرد و واحدهای خبازی) است.

۲- شرکت بازرگانی دولتی ابتدای هر سال دستورالعمل خرید و ذخیره‌سازی گندم را به شرکت‌های غله ابلاغ می‌کند. شرکت‌های مذکور بعد از خرید گندم باید به ذخیره‌سازی آن مبادرت ورزند که با توجه به فقدان ظرفیت متناسب ذخیره‌سازی گندم از سوی آنها، مازاد گندم بین کارخانجات آرد و سیلوهای بخش خصوصی توزیع می‌شود، به گونه‌ای که با توجه به میزان و زمان ذخیره گندم امانی توسط آنها حق انبارداری دریافت می‌کنند. در ادامه بر اساس آمار جمعیتی هر استان، میزان سهمیه گندم یارانه‌ای استان‌ها مشخص شده و پس از توزیع گندم یارانه‌ای بین کارخانجات آرد، استحصال آرد از گندم، توزیع بین واحدهای خبازی یارانه‌ای و تولید نان یارانه‌ای انجام می‌شود. شرکت‌های حمل‌ونقل خلیج‌فارس و آبادان به‌عنوان شرکت‌های اقماری شرکت بازرگانی دولتی نیز در سراسر این زنجیره وظیفه نقل و انتقال را بر عهده دارند. ضمنا خرید و فروش محصولات در این زنجیره از طریق سه سامانه اینترنتی خرید تضمینی گندم، فروش گندم به کارخانجات آرد و فروش آرد به واحدهای خبازی صورت می‌گیرد.

۳- بررسی‌ها نشان می‌دهد در بازه زمانی آذرماه ۱۳۸۹ تا دی‌ماه ۱۳۹۰ به سبب آزادسازی کامل قیمتی در این بازار، مصرف آرد واحدهای خبازی یارانه‌ای بین ۳۰ تا ۵۰ درصد کاهش پیدا کرده است. با توجه به کم‌کششی قیمتی نان، بخش اصلی چنین کاهش تقاضایی به سبب حذف وضعیت دونرخی این کالا و عدم امکان فساد ناشی از این امر بوده است. پس از سال ۱۳۹۰ به دلیل فقدان برنامه‌ریزی بهینه توسط دولت به منظور عدم بازگشت به وضعیت دونرخی پیشین، عملا چنین اتفاقی رخ داد و این بازار به چرخه فسادآمیز یارانه‌ای بازگشت. نکته بسیار مهم که همواره به آن بی‌توجهی شده است، تمرکز صرف بر فروش آرد یارانه‌ای توسط واحدهای خبازی به‌عنوان اصلی‌ترین منبع انجام تخلف در این بازار بوده است. درحالی‌که فساد مرتبط با نظام اداری شرکت بازرگانی دولتی، شرکت‌های غله، شرکت‌های خلیج‌فارس و آبادان و کارخانجات آرد چندان موردتوجه قرار نگرفته است. بر این اساس مهم‌ترین گلوگاه‌های ایجادکننده فساد توسط این زنجیره عبارتند از:

- نبود ضوابط شفاف توزیع گندم امانی بین کارخانجات آرد و سیلوهای بخش خصوصی و متعاقبا امکان ایجاد فساد ناشی از چانه‌زنی فعالان بخش خصوصی با شرکت‌های غله برای دراختیارگرفتن سهم بیشتری از گندم جهت دریافت حق انبارداری

- امکان صوری‌بودن بخشی از قراردادهای ذخیره گندم امانی فی‌مابین شرکت‌های غله، کارخانجات آرد و سیلوهای بخش خصوصی و در نتیجه نقل‌وانتقال پولی بدون وجود عملکرد واقعی

- وجود آیین‌نامه ناقص و قدیمی مربوط به درجه‌بندی کارخانجات آرد جهت تخصیص گندم یارانه‌ای. بر اساس این آیین‌نامه، مسئول کمیته ارزیابی و درجه‌بندی کارخانجات در هر استان، مدیر شرکت غله و دبیر آن مسئول آزمایشگاه شرکت مذکور است. پرواضح است که با توجه به میزان قابل‌توجه ماهانه تخصیص گندم یارانه‌ای بین کارخانجات آرد (بیش از هزارو ۵۰۰ تن) و دستمزد آسیابانی مترتب بر آن، قطعا تبعاتی ایجاد خواهد شد.

- دسترسی انحصاری شرکت‌های غله به سامانه فروش آرد یارانه‌ای؛ عدم دسترسی سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت به سامانه یادشده یا دسترسی بسیار محدود و ناقص به آن، به‌گونه‌ای که امکان نظارت عملا غیرممکن است و چنان باعث چالش شده است که معاون اقتصادی و بازرگانی وزارت صنعت، معدن و تجارت در نامه‌ای به مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی در شهریورماه سال جاری، خواهان دسترسی سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استانی به سامانه مذکور شد. توضیح بیشتر آنکه واحدهای تابعه سازمان حمایت یعنی واحدهای بازرسی ذیل سازمان‌های مذکور، مکلف هستند این بازار را همواره پایش کنند. آغاز راه چنین نظارتی باید پایش مستمر سهمیه آرد واحدهای خبازی باشد. لازمه چنین امری دسترسی نامحدود به سامانه فروش آرد است. درحال‌حاضر در برخی از استان‌ها عملا چنین دسترسی‌ای وجود نداشته و حتی در صورت دسترسی جامع به سامانه مذکور به سبب تغییرات روزانه سهمیه واحدهای خبازی یارانه‌ای توسط کاربران شرکت‌های غله به دلایل مبهم، عملا امکان پایش وجود ندارد. یکی دیگر از مشکلات سامانه فروش آرد که امکان نظارت را منتفی می‌کند، وقوع متعدد مواردی از قبیل عدم درج تاریخ‌های مرتبط با صدور حواله خروج آرد از کارخانجات و حمل توسط شرکت‌های حمل‌ونقل مرتبط یا درج تاریخ‌های غیرواقعی در این سامانه است.

ادامه در صفحه ۱۵

رئیس اتاق اصناف در گفت‌وگو با «شرق» از اوضاع رکودی اصناف می‌گوید

جامعه ایرانی در سیطره کالای دست «دوم و سوم»

مردم اقتصادی‌تر شده‌اند و نسبت به گذشته ریخت‌وپاش کمتری دارند

احمد میرخدائی: ترکیب تولید نسبت به توزیع، که در دهه اول انقلاب، ۴۲ به ۵۸ بوده است اما حالا نسبت تولید با سقوط شدید به ۲۲ رسیده و خلأ ایجادشده با واردات، رواج دلالی و واسطه‌گری پر شده است. همچنین در گذشته، در غیاب راهکارهای مؤثر برای ایجاد شغل و کارآفرینی، سعی شده با برداشتن حریم صنفی و صدور مجوز بی‌رویه احداث واحدهای صنفی، بخشی از معضل بی‌کاری درمان شود. در کنار این مسئله، که ناخشنودی اصناف را به دنبال داشته است، بحث دست‌فروشی نیز از معضلات دیگری است که هم اصناف کشور را تحت تأثیر قرار داده و هم برای واردات بیشتر و توزیع آسان‌تر زمینه‌سازی کرده است. گرچه اخیرا تلاش‌هایی برای ساماندهی دست‌فروشان انجام شده است اما به اعتقاد رئیس اتاق اصناف ایران، پدیده دست‌فروشی به دلیل ناتوانی ایجاد اشتغال سالم در صنعت به وجود آمده است و دست‌زدن به این غده، به‌خصوص در دوران رکود، مشکلات زیادی به دنبال دارد. مسئله درخورتوجه دیگر این است که دست‌فروشان اغلب کالاهای غیراستاندارد و قاچاق را بدون هیچ نظارتی به فروش می‌رسانند و از این منظر نیز تبعاتی برای اصناف و کلیت اقتصاد به همراه دارند. مسئله دیگر سیطره کالاهای دست‌دوم و سوم بر جامعه ایرانی است که به گفته علی فاضلی، ناشی از دیدگاهی است که بر جامعه حاکم شده، مبنی بر اینکه کالا باید خارجی باشد و همین دیدگاه باعث شده در چند سال اخیر، هزاران میلیارد تومان واردات کالاهای دست‌دوم و سوم به کشور را شاهد باشیم. در ادامه مشروح گفت‌وگوی علی فاضلی، رئیس اتاق اصناف ایران را با «شرق» بخوانید.

عکس: رنوفه رستمی، شرق

وضعیت کلی اصناف، به‌خصوص در شرایط فعلی که اقتصاد حال و روز خوشی ندارد، چگونه است؟

اصناف در هر سه بخش خدمات فنی، تولید و توزیع، مشکلات فراوانی دارد. رشد بی‌رویه بنگاه‌های صنفی در کشور، گرچه بخشی از کمبود فرصت شغلی را حل کرده است، اما با معیار جهانی همخوانی ندارد. از دیگر سو، به‌خصوص در دهه اخیر، با اتخاذ تصمیم غلط، بخش دلالی و واسطه‌گری غیرمفید بر بخش اصلی اقتصادی کشور حاکم شده است. دلالی و واسطه‌گری تنها به بخش تولید ضربه نزد بلکه به بخش توزیع نیز اجازه نداد به نظام‌یافتگی برسد.

رشد بی‌رویه بنگاه‌های صنفی بیشتر در کدام یک از بخش‌های خدمات، تولید یا توزیع بوده است؟

ترکیب اصلا جالب نیست. اگر سال‌های دهه اول انقلاب را با وضعیت امروز مقایسه کنیم، غصه خیلی چیزها را می‌خوریم. در دهه اول انقلاب، ترکیب تولید نسبت به توزیع ۴۲ به ۵۸ بود. حالا نسبت تولید به ۲۲ سقوط کرده است. این نزول فاحش نشان می‌دهد عملا برای حمایت از تولید، کاری نکرده‌ایم و آنچه بوده، فقط شعار بوده است. در دهه اخیر واردات بی‌رویه کالا، آن هم غیراستاندارد و غیرقابل قبول، به‌خصوص در بخش کفش و پوشاک و لوازم آرایشی و بهداشتی، کار عجیبی بود که فوق‌العاده به تولید داخلی ضربه زد و حتی بازار توزیع کشور را نیز با ایجاد بی‌رویه فروشگاه‌های توزیع کالای وارداتی تحت‌تأثیر قرار داد.

آماری از تعداد واحدهای صنفی عضو و غیرعضو اتحادیه اصناف دارید؟

حدود دومیلیون و ۱۷۳هزار بنگاه صنفی دارای پروانه کسب و حدود ۷۵۰هزار واحد کسب بدون پروانه داریم. قرار بود که این بنگاه‌های بدون پروانه و بنگاه‌های کوچک صنفی در سراسر کشور را براساس بند «ب» ماده ۱۰۱ برنامه پنجم توسعه ساماندهی کنیم، اما برنامه پنجم رو به اتمام است و هنوز این بخش از کار بر زمین مانده است.

چه کسی باید این کار را انجام می‌داد، مقصر کیست؟

دولت باید این کار را انجام می‌داد، اما ما دنبال مقصر نمی‌گردیم. ما اصلا با این رویکرد نگاه نمی‌کنیم. باید عارضه‌ها را بررسی کرد. نه‌تنها بنگاه‌های بدون پروانه را ساماندهی نکردند بلکه یک آسیب دیگر هم در کنار این آسیب اضافه کردند؛ آن هم بحث دستفروشان در سراسر کشور است که عدم نظام‌یافتگی آنها ضربات بیشتری به پیکره نظام صنفی وارد می‌کند، به‌خصوص که اینها عامل توزیع برخی از کالاهای غیراستاندارد و بخشی از کالاهای قاچاق نیز هستند.

اخیرا بخشی از دستفروشان بازار تهران ساماندهی شدند و در مصاحبه‌هایی که با رسانه‌ها داشتید جزئیات آن را گفتید، ساماندهی می‌تواند مشکلات را حل کند؟

این ساماندهی شامل دستفروشان بازار تهران می‌شد که فعالیت آنها با اعتراض گسترده اصناف بازار تهران مواجه شده بود. حقیقت این است که نمی‌توان با برخورد قهری فضا را متشنج کرد اما باید از حقوق حقه واحدهای صنفی صاحب پروانه کسب دفاع کرد و به همین دلیل برخورد با دستفروشان به فراموشی سپرده نمی‌شود بلکه تدریجا به همین صورت ساماندهی خواهند شد. پدیده دستفروشی، اصناف را با مشکل مواجه می‌کند، حال اینکه پیدایش آن به دلیل وضعیت بد بازار کار و مسائل اقتصادی است.

چرا به اینجا رسیدیم که هرکسی کار یا درآمد ندارد به دستفروشی روی بیاورد؟

ما با توجه به رشد جمعیت و افزایش بیکاری، نتوانستیم گام درستی برای ایجاد فرصت‌های شغلی مورد نیاز جامعه برداریم. در تمام دنیا رسم بر این است که اشتغال در بخش صنعت ایجاد شود، اما بخش صنعت ما حتی نمی‌تواند وضعیت و اشتغال فعلی خود را حفظ کند. فراوان دیده‌ایم که گاهی دولت از بودجه عمومی به برخی از صنایع بزرگ تزریق می‌کند تا سرپا بمانند و تعطیل نشوند؛ پس در این حوزه زمینه ایجاد فرصت شغلی نیست. در بخش کشاورزی و خدمات دولتی هم زمینه‌ای وجود ندارد، تنها در بخش بنگاه‌های کوچک و متوسط کشور فرصت اشتغال ایجاد می‌شود که ۷۰ درصد این بنگاه‌ها در بخش اصناف سازماندهی شده‌اند. اگر بخواهیم دست به این غده بزنیم مشکلات زیادی پیدا می‌کنیم؛ چراکه بحث ایجاد اشتغال به‌نوعی به مسائل اجتماعی و سیاسی کشور برمی‌خورد. هرگاه خواستیم گامی در این مسیر برداریم، گفتیم فعلا اینها باید بمانند، برای اینکه از این راه ارتزاق می‌کنند و خانواده دارند.

چه کسی باید اینها را ساماندهی کند؟

دستفروش‌ها مشمول قوانین شهرداری می‌شوند و در سایر بخش‌ها نیز سازمان صنعت، معدن و تجارت این کار را می‌کند، اما واقعا توان اداره اوضاع را ندارند و ما هم کج‌دار و مریز این وضعیت را تحمل می‌کنیم.

چه چیزی می‌تواند این قاعده را به‌هم بریزد و این کار را به سرانجام برساند؟

رونق اقتصادی. حقیقتا ما در حالت رکود نمی‌توانیم برخورد قهرآمیزی با این مجموعه‌ها داشته باشیم. یکی از وظایف من، به‌عنوان مسئول سازمان صنفی کشور، این است که برای ساماندهی اینها با دولت همکاری کنم اما راهکار درستی پیدا نکرده‌ایم. بازار حدود چهار سال است در رکود به سر می‌برد و به‌خصوص در سه سال اخیر بیداد می‌کند. دولت سازوکاری تعریف کرده که تورم را مهار کند اما همین مهار تورم در برخی موارد منجر به تشدید رکود شده است، گرچه مهار تورم نیز لازم و ضروری بود. اینها قواعدی است که بر مجموعه ساختار اقتصادی کشور حاکم شده است.

ادامه در صفحه ۱۵

خبر

انتخاب ایرانی‌ها در جایزه شهرت برند اتحادیه اروپا

● **ایسنا:** امسال برای نخستین‌بار «مدرک شایستگی مدیریت اتحادیه اروپا»، از سوی دفتر مرکزی اتحادیه اروپا به برخی از شرکت‌های ایرانی اعطا شد. جواد فنونی، مدیرعامل شرکت توسعه بازار دماوند (صاحب برند فودلند) در توضیح این جایزه مهم بین‌المللی گفت: در سال‌های گذشته تحریم‌های بین‌المللی حاکم بر کشور، مانع از مشارکت شرکت‌های ایرانی در این گردهمایی شده بود، اما در سال‌جاری و برای نخستین‌بار پس از اعلام رفع تحریم‌ها، تعدادی از مدیران شرکت‌های ایرانی از بخش‌های مختلف در کنار جمعی از مدیران شرکت‌های کروات و رئیس اتاق بازرگانی زاگرب در پایتخت کرواسی گرد هم آمدند تا «جایزه شایستگی مدیریت اقتصاد و نشان شهرت اتحادیه اروپا» را کسب کنند. وی گفت: در محل هتل وستین زاگرب، تعدادی از شرکت‌های ایرانی منتخب از طرف مؤسسه اتریشی «شهرت برند اروپا» (که در اتریش قرار دارد)، توسط «ویکتور میهالیچ» رئیس سازمان «مدیریت اقتصاد اروپا» از وین، جایزه شهرت برند و کیفیت مدیریت دریافت کردند. در این مراسم و در حضور محمدابراهیم طاهریان‌فرد، سفیر ایران در کشور کرواسی و مقامات اقتصادی و سیاسی ایران و کرواسی، جایزه مدیریت و نشان شهرت اتحادیه اروپا به شرکت توسعه بازار دماوند برای نشان تجاری فودلند اهدا شد. مدیریت و رهبری پایدار، حضور در بازارهای بین‌المللی و ساختار جهانی، آموزش مستمر و به‌روزرسانی از جمله مواردی بودند که در اعطای این جایزه به این شرکت ایرانی موردتوجه قرار گرفتند. به گفته مدیرعامل شرکت توسعه بازار دماوند، بسته‌شدن پرونده پی‌ام‌دی در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و اجرائی‌شدن برجام و رفع تحریم علیه ایران نقطه آغازی شد تا مقامات سیاسی و اقتصادی کشور از شرکت‌های اقتصادی بخواهند از فرصت فراهم‌شده برای حضور در بازارهای بین‌المللی استفاده کنند. می‌توان گفت عرضه کالا و خدمات با برند ایرانی در بازارهای جهانی یک نوع دیپلماسی عمومی محسوب می‌شود که معرف سطح پیشرفت و توسعه یک کشور نزد مردم بازار هدف خواهد بود. رئیس اتاق بازرگانی زاگرب در این مراسم با خیرمقدم به مدیران شرکت‌های ایرانی حاضر در همایش جایزه شهرت برند در زاگرب، ابراز امیدواری کرد روابط دو کشور در بخش تجاری و بازرگانی گسترش یابد.

زنگنه:

به دنبال گران‌کردن قیمت بنزین نیستیم

شرق: بیژن نامدارزنگنه، وزیر نفت ایران در آخرین اظهارنظر خود در رابطه با قیمت بنزین گفت به دنبال گران‌کردن قیمت بنزین نیستیم و شاید «چند ده تومان» از مشتری بگیریم. او البته تأکید می‌کند طرح رتبه‌بندی جایگاه‌ها هنوز به تأیید دولت نرسیده و ممکن است کار آن تا نیمه اول سال آینده نیز انجام نشود و البته اشاره می‌کند که واگذاری فاز دوم میدان آزادگان شمالی به چینی‌ها قطعی شده است. وزیر نفت با اشاره به اینکه ایران در صنایع پایین‌دستی دانشکده‌های قوی‌تری دارد، گفت: ما باید با استفاده از تکنولوژی روز، چیزهایی را تولید کنیم که به‌جز خودمان خریدار دیگری هم داشته باشد. به گزارش خبرگزاری‌ها، زنگنه با بیان اینکه در کشور به تحقیق یک استاد و یک دانشجو نیازی نیست، اظهار کرد: دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی با هزینه‌ای که وزارتخانه متحمل می‌شود با صاحبان فناوری در دنیا باید همکاری کنند و استادان رشته‌های مختلف با هم همکاری داشته باشند. وی تصریح کرد: ما به تکنولوژی روز نیاز داریم؛ نمی‌خواهیم با تکنولوژی پنج سال پیش چیزی را تولید کنیم، بلکه چیزی را می‌خواهیم که خریدار دیگری به‌جز خودمان داشته باشد. خیلی زشت است که ما با منابع نفتی و گازی فراوان، در صنایع پایین‌دستی دارای تکنولوژی نیستیم. زنگنه با اشاره به اینکه وزارت نفت نمی‌تواند مستقیما در پتروشیمی سرمایه‌گذاری کند، گفت: باید برنامه‌ریزی کنیم تا بخش خصوصی از تجهیزات شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده کند. وی همچنین با اشاره به تلاش‌های دکتر فرجی‌دانا وزیر سابق علوم در دولت یازدهم اضافه کرد: وی نقش مؤثری در ایجاد اولین موافقت‌نامه در این حوزه داشت، اما به امضای آن نرسید و آقای نجفی آن را امضا کرد.

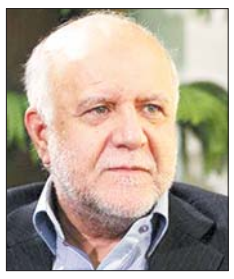

به‌دنبال خراب‌کردن بازار نفت نیستیم

وزیر نفت با اشاره به اینکه طرح رتبه‌بندی جایگاه‌ها هنوز به تأیید دولت نرسیده و ممکن است کار آن تا نیمه اول سال آینده نیز انجام نشود، گفت: دنبال گران‌کردن بنزین نیستیم، شاید «چند ده تومان» از مشتری بگیریم. زنگنه در حاشیه مراسم امضای تفاهم‌نامه با دانشگاه‌ها و مراکز دانش‌بنیان درباره افزایش صادرات نفت پس از برداشته‌شدن تحریم‌ها گفت: ما قطعا به دنبال خراب‌کردن بازار نیستیم اما قطعا به دنبال به‌دست‌آوردن سهم خود در بازار هستیم. ایران با افزایش صادرات ۵۰۰هزار بشکه‌ای نفت خام در پساتحریم به دنبال پس‌گرفتن سهم خود است و قصد تخریب بازار را ندارد. وی اظهار کرد: طرحی که در این تفاهم‌نامه به امضا رسید و من فکر می‌کنم زودتر از همه به نتیجه برسد طرح تولید کاتالیز است. وی دراین‌باره عنوان کرد: ما در این تفاهم‌نامه‌ها که برای توسعه بخش پایین‌دستی امضا شد به دنبال تولید دانش فنی هستیم، اما در بخش‌های دیگری ازجمله نرم‌افزار نیز همکاری‌هایی با بخش‌های دانشگاهی خواهیم داشت.

رتبه‌بندی جایگاه‌ها هنوز به تأیید دولت نرسیده است

زنگنه در ادامه درباره طرح رتبه‌بندی جایگاه‌های سوخت گفت: اگر دولت این طرح را تأیید کند انجام می‌دهیم، اما هنوز فقط در حد طرح است و در نیمه اول سال ۱۳۹۵ نیز اجرا نمی‌شود. وزیر نفت با تأکید بر اینکه قرار نیست در این طرح بنزین، تک‌نرخی یا آزاد شود، ادامه داد: فقط جایگاه‌ها براساس خدمات بیشتری که ارائه می‌دهند رقم کمی در حد «چند ده تومان» از مشتری می‌گیرند، اما ما آنها را ناچار به استفاده از این خدمات نمی‌کنیم. زنگنه در پاسخ به سؤالی درباره ادغام وزارتخانه نفت و نیرو گفت: درباره ادغام صحبت نمی‌کنم. وی درباره رعایت درجه حرارت گرمایشی در ادارات و سازمان‌های دولتی اضافه کرد: پیرو صحبت‌های رئیس‌جمهور اعلام کردم که هرکدام از ادارات یا ساختمان‌های دولتی که می‌خواهند بررسی کنند، از وزارت نفت نیز آغاز کنند. اگر دیدند که ما به این بخشنامه عمل نمی‌کنیم بعد از دو روز گاز ساختمان مربوطه را قطع کنند.

احتمال واگذاری فاز دوم میدان آزادگان شمالی به چینی‌ها

وی درباره قطعی‌شدن واگذاری فاز دوم میدان آزادگان شمالی به چینی‌ها گفت: براساس قرارداد، چینی‌ها باید پیشنهاد اجرای فاز دوم را به وزارت نفت ارائه دهند، تا آن را بررسی و تأیید کنیم. امکان دارد که اجرای فاز دوم میدان آزادگان شمالی به چینی‌ها واگذار شود. زنگنه تصریح کرد: درجه حرارت سازمان‌ها بین ۱۸ تا ۲۱ درجه است که با این درجه حرارت به‌خوبی می‌توان زندگی کرد، اما لازم است به این قضیه توجه شود. ما با یک درجه گرمایش کمتر می‌توانیم با آلودگی کمتر و راحت‌تر زندگی کنیم.

وزیر نفت درباره آلودگی هوا تصریح کرد: آلودگی ناشی از سه عنصر آروماتیک، بنزن و گوگرد است که الان این سه عنصر در سطح استاندارد است، اما بحث CO_2 و ذرات معلق نیز سهم زیادی در آلودگی هوا دارد، ولی اینها ربطی به وزارت نفت ندارد و اگر مردم از سوخت کمتری استفاده کنند ذرات معلق کمتری نیز تولید می‌شود.